

הירוק הירוק

מינויו של בני גנץ לרמטכ"ל הסב השבוע עדנה לפנימיית הכפר הירוק * כשמעיינים ברשימת הבוגרים של המוסד החינוכי ברמת השרון מגלים כי גנץ אינו המפורסם היחיד * מה סוד ההצלחה של בית הספר החקלאי שהצמיח שורת אמנים, אנשי רוח ופוליטיקאים? "מלמדים אותך שם להשתמש בראש ובידיים ולא בישבן", מסביר אחד הבוגרים, פרופ' מיכה אולמן

ול הכפר הירוק
בן עצים וגוריו
על אומנות הפורשים
מופיעים שורשים.
(לקחת תיפוף,
יצאצאים מדרושים)

קובי ("סיסקו") נוח, מנהל כפר הנוער הכפר הירוק ברמת השרון, זוכר עד היום את הנוער בנה הקמה והכל העניינים. "הייתה לו מנהיגות שקה, מנהיגות איכותית", אומר סיסקו על האלף בני גנץ, שאחד לתמונת ביום שני הקרוב לרמטכ"ל 2017 של צה"ל.

גנץ אינו הבוגר המוצלח היחיד שצמח בכפר הירוק. לא מעט אמנים, אנשי רוח ואקדמיה ופוליטיקאים התחנכו במוסד החינוכי הירוקי והגיעו לגדולות. לא בכדי שרה להקת תיסלם על כפר הנוער באחד משירים במעט 60 שנה חלפו מאז הקמתו, וזמרים כי הכפר הירוק הפך לתשובה הישראלית לפני מית איתנו הבריטית. אז נכון, הכפר לא הפך לחממה עבור בני התפנוקים של האצולה הבריטית, אבל בכל זאת יש משהו במקום הזה שהופך את התלמידים לבוגרים מוצלחים. "אני חושב שאחד ממורות הקסם של המקום שבו הוא מוכשר, אומר אבי גרוס, אחד מבוגרי המוסד והיום איש עסקים.

מעות: מערכת המנהלות באופן כמעט מלא על ידי תניכי הכפר, מערכת הכוללת ועדות שבתורות באופן דמוקרטי ואשר מנהלות את תחומי החיים השונים.

בפנימייה אין יוסר בית ריון, שאישו בדי ותלמידים עצמם, ואשר היה מוסמך להטיל עונשים על בני הנוער. העברה והמחאה ביותר, שרידה הדחקה מהכפר, לא הייתה ציונים שלי לייש בתעודה אלא השתמטות מעבודה. נראה כי המשמעת הנוקשה בכפר הוכיחה את עצמה, ואין ערות טובה יותר מאשר רשימת הבוגרים המוצלחים הכוללת את אבי קושניר, מיקי קם, ירון לונדון, ישר אל פוליאקוב (פולין) ולי, איתן מסורי, דודו זר, ירון לונדון, אריה מוסקונה ועוד. כמו כן, נמנים עם בוגרי הכפר ראשי העיר עיר אלדר (כרמיאל) ושלומי לחיאני (בתיאם), אנשי אקדמיה רבים, בהם חתן פרס ישראל פרופ' מיכה אילמן ופרופ' אורי פלס. ברשימה המוכרת הואת בולט, כאמור, גנץ, שצפוי להחליף בתחילת השבוע את גבי אשכנזי בתפקיד המפקד העליון של הצבא.

כבר במהלך לימודיו בבית הספר הפך הרמטכ"ל המיועד למנהיג. גנץ, שלמד במוסד בשנים 1973-1977, מונה לעמוד בראש ועדת המשק, תוך רב קוצנה שנכנס בבחינות דמוקרטיות על ידי תלמידי בית הספר החקלאי. "כל נושא העבודה היה בידו הנוער, וזאת המשק היה זו שארגנה אותו", מספר נוח. "בני היה רוח תזונה, פעיל מאוד ומשכיל. הוא לא היה קולני או צעקני. הכולטת שלו הייתה בשקט ובכבוד שחקן. הוא היה כריזמטי מאוד. כשהוא דיבר, כולם שחקו והקשילו. לא כבר אז הייתה לו מנטות מקצועית".

אך אתה מסביר את ריבוי האמנים שצמחו מתוך המקום? "אני חושב שמה שנתן להרבה אנשים את הדחיפה הייתה תוכנית העשר. זו הייתה מסר שהגיע עד ראש הפרימירה. בית הספר שחרר קטב בשנת 1952 בפנימייה חקלאית ממש עם הקמתו הפיזית ותוכנית מופתית לבחן של מיטור גרוס ו', שרגל בהרפתקה האחרונה המוטלת על כתפיהם של בני הנוער. המשך

לפני כמה חודשים, הרבה לפני שהתחיל להפיק הלגי מינויו של האלף יואב גלנט לרמטכ"ל, ביקר בכפר הירוק האלף בני גנץ. תוך שהוא מלמך בפניו בנש את אותה הפרדת בורפה, תהודה מן הרמטכ"ל גנץ, כי "אם היית יכול היית חוזר עשיר להיות רפמן".

אין ספק כי מינויו של גנץ לרמטכ"ל הוא מקרה נאה לכפר הירוק, אך סיפור הצלחתו של הנוער אינו מתחיל ומסתיים כולם הגיעו בחולצות רות יפהפיה. מורכב ממופע אמנותי שהועלה בבילי שבת על כמה הכפר הירוק. זה היה מתחיל בשנת 2008: כד שרפתנים וסיפקו לסיים לחלוב את הפרות. כל קבוצה חברתית הייתה מקבלת במא ומוסיקאי והם היו עורכים יחד על תוכן

הכפר הירוק. המשמעת הנוקשה של המקום הוכיחה את עצמה

ירוק מאוד

נמרוד בוסו * צילום: יוסי אלוני

גנץ בביקורו האחרון בכפר הירוק. "אם הייתי יכול, הייתי חוזר להיות רפמן"

רגילה, אבל בני ניהל אותו בצניעות וביושרה. ככה הוא ניהל את חיוו, ואין מאושרת ממני שהוא זכה בתפקיד הרמטכ"ל. אני חושבת שהוא ראוי ושהאמת יצאה לאור. אני חושבת שאנחנו ראויים למנהיגים מהסוג שלו".

גנץ, בודאי אחרי שנכנס לתפקיד הרמטכ"ל, הוא אחת מנאוותיה של רן שהכשירה מאות תלמידים בכפר. עם זאת, רן אינה חושבת ממנו גם ביקורת: "הדבר האל טוב היחיד שאני יכולה להגיד על בני הוא שהייתה לו - ובעצם עדיין יש לו - וחלשה לאופנועי הארלי ריוורסון. זו סכנת נפשות והוא אב לארבעה. אני חושבת שזה נורא שהוא מסכן את עצמו כך".

אין עוד מקום כזה

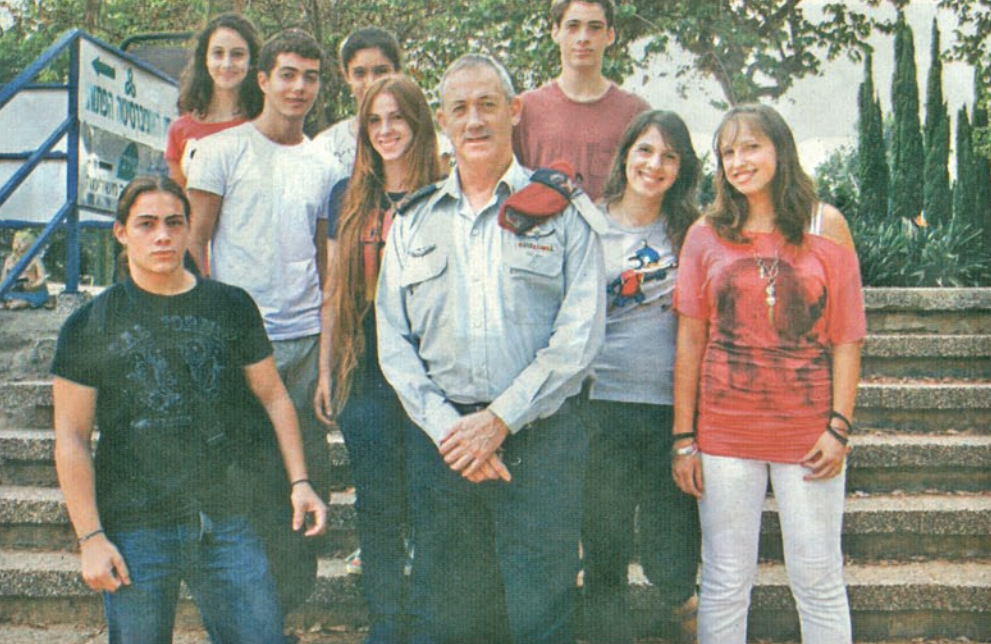
גם איש הטלויזיה העיתונאי ירון לונדון חשב את ספסל הלימודים בכפר הירוק, אף ששכניו, לרבריו, עוב את הכפר ועבר למג' מה החקלאית בנימנסיה הרצליה. "הגעתי לכפר הירוק בשנת 1954 כחלק מהמחזור השלישי של הכפר", מספר לונדון. "אלה היו ימי ראשית המדינה, והאנוסים של התתיישובת העובדת שלטו ביישוב העברי. זה היה מניע מאוד חזק ללכת לפנימייה חקלאית. הייתי רוצה צאן. השילוב הזה של לימודים ועבודה היה מאוד לא פשוט. לא קל לקום ב-3:30 לפנות בבר קר ולרדת לדיר לחלוב. מעט מאוד תלמידים הצטיינו בו בזמן בלימודים ועבודה".

בכפר הירוק התחבר לונדון אל הזמר יוסי פרוטס, השחקן הנחמד ישראל פוליאקוב ואל יוסי גינזבורג. "אני חושב שהעבודה שהכפר הירוק היה ממש צמוד לתלמידי רמה למספר גבוה יחסית של עירוניים להגיע ליהוה, תחשוב, מיהם אותם ילדים עירוניים? אלה היו ילדים שלא ממש הסתדרו במערכת החינוך הרגילה, כל מיני ארטיסטים וקצרים שחיפשו מקום להתבלט. הם הגיעו לכפר הירוק שנתן להם את הנוסף הזה, ומשם המשיכו לנחל ולחלקת הנחל". יוסי גינזבורג, למשל, היה חצי עבריין וחצי שחקן. גם גברי נכחי מהגשים היה את"ן גו בחבורה. הייתה אורורה של מקום לילדים שרוצים להתרחק מהבית".

בנוי מפרוסס אחי שצמח בבית הספר הוא האמן ותתן פרס ישראל, פרופ' מיכה אולמן, ששקנה לעצמו שם עולמי ביצירות אמנות המבוססות על פיסול בארמה וחפירה בארמה. אולמן, יצב, בין השאר, את האנדרטה המפורסמת "הספרייה הירוקה" במרכז ברלין. "צאצאית עובד ארמיה על היום", אומר השבוע לוי: "לא. אתה מצוין בחברה ואחיה מצוין בעבודה. יש כאן מספרים שלא מייצגים אותך". הוא שאל את: "את רוצה שאבטיח לך שאשתפר? עזיתי לו שאני מעדיפה שהוא יבטיח לעצמו, ושקיים את זה בששית".

גנץ הבטיח וקיים. "כששית הוא חזר ללימודים, פשוט התחיל לגדול. הוא נבחר לראש מוסד, מועצת הנוער, וקיבל לידי מנטות של מנהל כפר. הוא היה יכול להציא ילד מהפני מיה. זה תפקיד שיכול להביא ליהודה בלתי

אחד היבולות האמנותיות של באו לוי ביטוי בבר אז "צירתי קריקטורות בכל שבוע במועדון השכבה שלנו, וגם הייתי יוצרית בתגים. כבר אז התחלתי עם קריקטורות. תחלתי לעבוד בפלטה חופרית שם בורות. עשיתי את כל עובי ובשעה 21:00 כלום התכנסו לריקודי עם. לפני זה כלל לא הייתי יוצרת. אני פגעם לפני זה לא היו לי חלומות כאלה. באחד הימים תלו מודעה במועדון, פולי מהגשש, אללה ירח

המחנכת שרה רן: "אחרי שגנץ נקרא לוועדה הפדגוגית, נפגשתי איתו. 'יש לי כמה שליליים, את בטח רוצה לדבר איתי על זה', הוא אמר לי. מאז הוא לקח את עצמו בידיים ונבחר לראשות מועצת הנוער, שזה תפקיד שיכול להביא ליהודה בלתי רגילה, אבל הוא ניהל אותו בצניעות וביושרה"

אחד האנשים ואי אפשר לרמות. אתה לא רץ לבכות לרורים, להורים או למנהל בית הספר. אתה צריך להיות טוב ואחיה צריך להילחם על המוסד שלך. בין כל הבוגרים שאני מכיר אין אפילו אחד שאינו טיפוס חיובי. כולם תורמים לחברה. לא כלום מיליונרים, גנרלים או כוכי בים, אבל כולם אנשים עובדים ומסורים".

גרוס, שהגיע לפנימייה ב-1974, למד שכבה אחת מתחת לגנץ והוכיח אותו היטב. "הוא היה ילד ועד המשק, ואני הייתי ילד המוכיחות. בני תמיד היה הלך בגנר עבודה, אדם ישר עם מוסר גבוה. בואו עם הכיפאק, הוא תמיד היה נחמד גם לצעירים ממנו, שזה לא מובן מאליה בבתי ספר חקלאיים שבהם יש היררכיה ברורה בין שכבות הגיל. הוא היה אחד המנהיגים שבשכבה שלו, ואחרי אותו מאור".

גם לשתפת לחדר של גרוס בפנימייה, יורם לביא, יש סיכונות נעימים מנגנץ: "מצד אחד, הוא יכול להיות באמצעות קרובה עם אנשים. מצד שני, תמיד ידעו לא משוה לא משוה מרחוק. כלומר הוא תמיד היה מוכשר, חכם, גבוה, נאה סיפורו מאוד מוזני לחתך רב אליה, אך מצד שני תמיד היה אהה בנבל לקרבה".

עבור לביא, הכפר הירוק אינו רק נוסטלגיה, אלא הוא גם חלק בלתי נפרד מהחוויה היש ראית. לאחר קריירה צבאית חזר לביא אל הכפר, וכיום הוא מנהל את מרכז הבקרים של שנקרא "לגעת טבע". "החלטתי לשנות את הכביבה שבה אני גודל. כפר נוער וטרקטורים משכו אותי יותר מהעיר", הוא מספר. "העובד תלמיד טוב".

עם החיים, תראה, זה לא פשוט לבצר בגיל 14 לקחת נטל כזה ולעמוד בו. היום זה עוד יותר לא פשוט. חילונים מופגנים יותר, וגם החרדים רבים יותר חונכים. הם לא נותנים לילד לשחות במים העמוקים. העבודה שהורתי לכפר ב-1988 באחריות. מגיל צעיר מאוד אתה לומד לעמוד בנסות עצמך, לסמוך על עצמך כי אין מישהו

אך בא לידי ביטוי החינוך שקיבלת בכפר הירוק בענקים שליך "דבר הכי חשוב שלימדני שם זה להיות בני אדם, אנשים שלוקחים אחריות אישית. לקום ב-4:00 בבוקר ולטרוף את ברו המים - זאת אחריות. מגיל צעיר מאוד אתה לומד לעמוד בנסות עצמך, לסמוך על עצמך כי אין מישהו

השחקן אבי קושניר: "כיום כולם מדברים על הירוק. אנחנו גדלנו בירוק הזה. מה שהיה יפה בכפר הירוק זה שהוא נתן לכל אחד להתפתח לכיוון שלו. אך פעם לא היו לי חלומות להיות שחקן. זה פשוט מקום שנתן לך את כל הכלים לעוף לשמים. אני מודה לאלוהים ששלח אותי לשם"